

Stichting tot steun VCVGZ

NWO Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek NRO

WORKSHOP Begeleid Leren

Franca Hiddink
01-03-2021

Compare-project: de vijf stappen > Handvat voor coaching
Move aHead-project: cognitieve vaardigheidstraining

Hanze University of Applied Sciences Groningen

1

Voorstellen en inhoud

1. Begeleid Leren > uitgangspunten en gereedschap
2. De vijf stappen > handvat voor coaching
3. Move aHead > cognitieve vaardigheidstraining

2

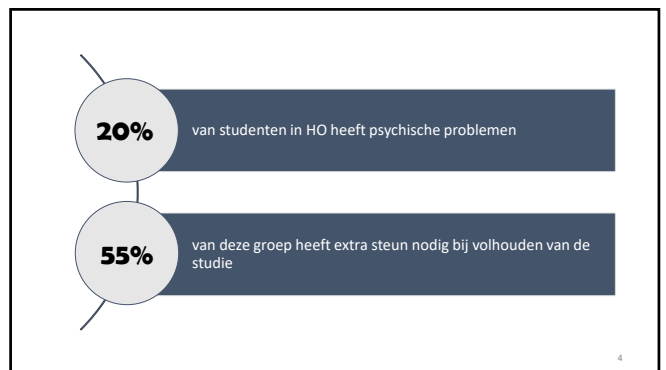
2

1

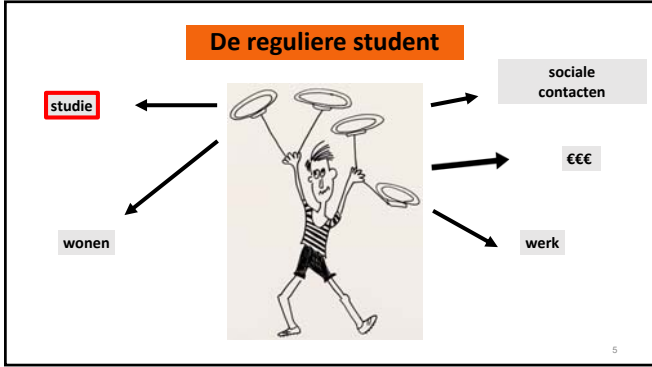
Begeleid Leren

Uitgangspunten en gereedschap

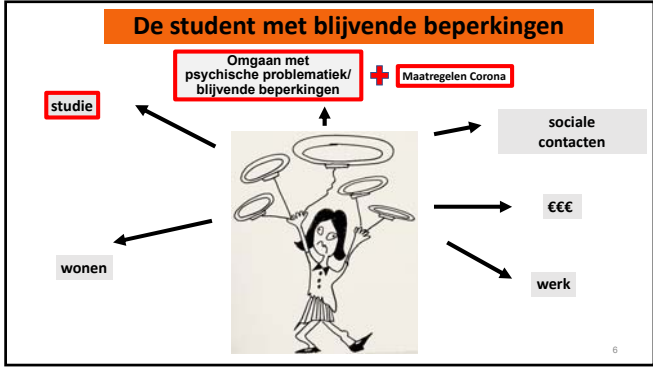
3

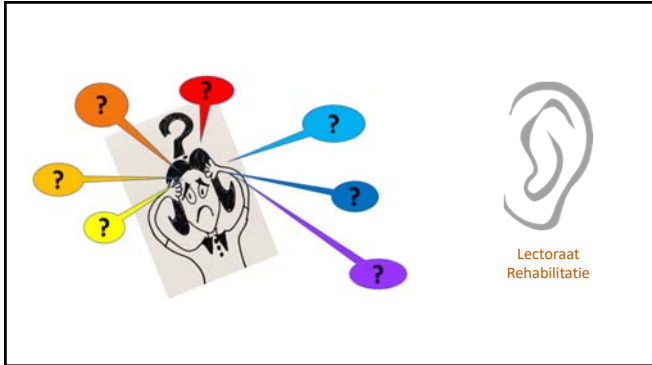
4

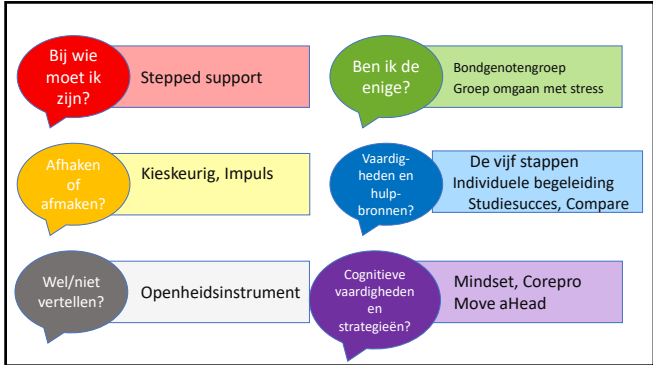
5

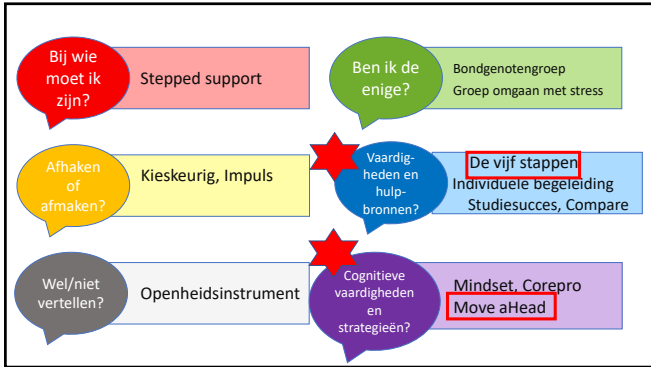
6

7

8

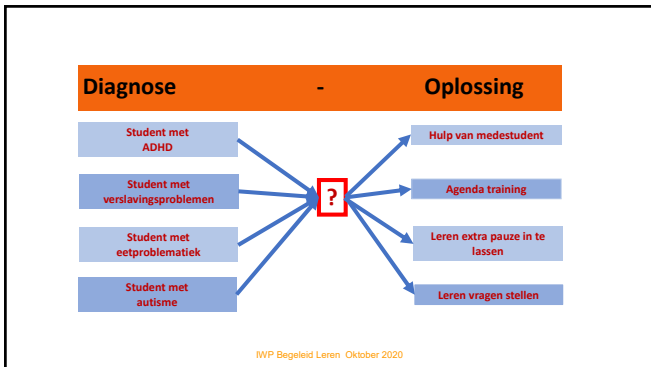
9

Zijn er standaard oplossingen voor studenten met een bepaalde diagnose

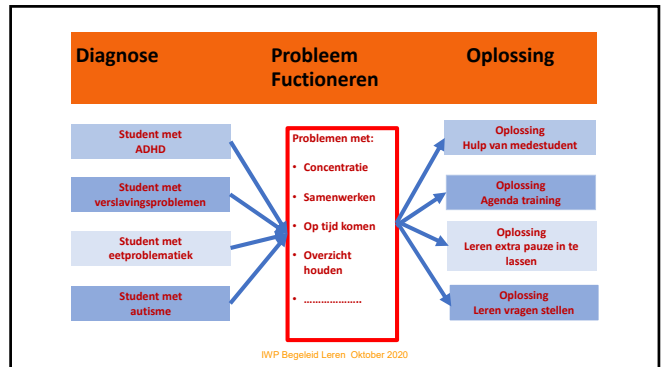
?

IWP Begeleid Leren Oktober 2020

10

11

12

Soorten diagnostiek

Medische/ psychiatrische diagnostiek >	Ziektebeeld/symptomen > behandeling
Functionele diagnostiek >	Vaardigheden tekort > leren + toepassen
Hulpbronnen diagnostiek >	Hulpbronnen tekort > organiseren + gebruiken

IWP Begeleid Leren Oktober 2020

13

Soorten diagnostiek

Medische /psychiatrische diagnostiek >	Ziektebeeld/symptomen > behandeling
Functionele diagnostiek >	Vaardigheden tekort > leren + toepassen
Hulpbronnen diagnostiek >	Hulpbronnen tekort > organiseren + gebruiken

IWP Begeleid Leren Oktober 2020

14

Zijn er standaard oplossingen voor studenten met een bepaalde diagnose

?

- iedereen anders is
- iedere onderwijssituatie anders is
- de problemen die jij ervaart anders kunnen zijn dan die van iemand met dezelfde diagnose

IWP Begeleid Leren Oktober 2020

15

Uitgangspunten

- Oriëntatie op de jongere als geheel
- Gerichtheid op het uitvoeren van gewone, dagelijkse activiteiten
- Functionele diagnostiek ipv psychiatrische diagnostiek
- Gerichtheid op functioneren in een concrete (opleidings- of stage-) omgeving
- Ondersteuning zo veel en zo lang als gewenst en nodig

IWP Begeleid Leren Oktober 2020

16

Aandachtspunten

• Patiëntrol	vs	Studentrol
• Hulpverlener	vs	Docent/mentor/SLB-er
• Professional/Ouders probleemeigenaar	vs	student probleemeigenaar
• Professional als regievoerder	vs	student als regievoerder
• Norm	vs	Vorm
• School	vs	Stage

IWP Begeleid Leren Oktober 2020

17

Doelstelling begeleiding

Studenten met
psychische/cognitieve problemen

helpen beter te functioneren zodat ze met

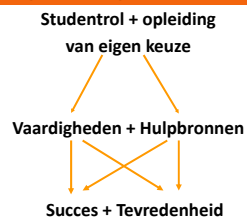
succes en naar hun eigen tevredenheid

de opleiding van eigen keuze kunnen

(ver)volgen

18

Uitgangspunt Begeleidingsmethodiek

IWP Begeleid Leren Oktober 2020

19

Wil jij jouw opleiding blijven volgen? Zo ja, wat belemmert jou hierbij?

Samen met de student achterhalen welke vaardigheden en hulpbronnen hij/zij nodig heeft om met succes en tevredenheid de opleiding te kunnen beginnen, volhouden en afronden.

IWP Begeleid Leren Oktober 2020

20

2

De vijf stappen Handvat voor coaching

21

5-stappen model

Stap 1 Start traject. Vertrekpunt bepalen

Stap 2 Achterhalen onmisbare vaardigheden en hulpbronnen

2a Eisen van de opleiding in kaart > knelpunten?

2b Wensen van de student in kaart > knelpunten?

2c Welke knelpunten met voorrang oplossen? > PS-lijst

2d Per knelpunt brainstormen en kiezen voor oplossing > welke vaardigheden en Hulpbronnen?

Stap 3 Welke vaardigheden moet de student nog leren en welke hulpbronnen organiseren?

Stap 4 Het Individueel School Ontwikkelplan (ISOP) opstellen

Stap 5 ISOP uitvoeren, monitoren en evalueren

22

5-stappen model: stap 1

- 1a Welke knelpunten voorziet en/of ervaart de student?
- 1b Van wie zijn de knelpunten afkomstig (student of anderen)?
Wie is de probleemeigenaar?
- 1c Wil de student zijn/haar huidige opleiding blijven volgen/afmaken?
- 1d Wat is de contactstijl van voorkeur van de student?

IWP Begeleid Leren Oktober 2020

23

Oefening

Stap 2 Achterhalen onmisbare vaardigheden en hulpbronnen

2a Eisen van de opleiding in kaart > knelpunten?

2b Wensen van de student in kaart > knelpunten?

2d Per knelpunt brainstormen en kiezen voor oplossing >
Welke vaardigheden en hulpbronnen zijn gekoppeld aan de gekozen oplossing?

24

Oefening stap 2a en 2b

1. Neem een student die je begeleidt in gedachten
2. Beschrijf kort het opleidingsdoel van de student
bijvoorbeeld:
Ik wil vak de herkansing van vak x halen
Ik wil beter samenwerken met mijn groepsleden tijdens project Y
Ik wil mijn stage met een voldoende afronden
3. Zet op een rij wat de eisen zijn vanuit de opleiding voor dit doel (stap 2a)
4. Zet op een rij wat de wensen zijn vanuit de student (stap 2a)

25

Oefening stap 2a en 2b

doel student:

<p>eisen vanuit de opleiding <i>succes</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vakkenhalen..... opdrachten maken opdrachten inleveren zelfstandig plannen feedback ontvangen 	<p>wensen van de student <i>tevredenheid</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Gewaardeerd voelen taken eerlijk verdelen tevreden zijn met eigen werk evenredige belasting (minder belasting) • Ik wil overzicht hebben
---	---

Omcirkel de onderdelen die een knelpunt vormen

26

Uitwerking 2 voorbeelden

27

Oefening stap 2d

per knelpunt brainstormen over oplossingen, de effectiviteit en haalbaarheid bepalen en oplossing van voorkeur beschrijven in termen van VH en HB

Brainstorm	Helpt het?	Haalbaar?	Oplossing Van voorkeur	Vaardigheid? Hulpbron?

IWP Begeleid Leren Oktober 2020

28

Uitwerking 2 voorbeelden

29

Knelpunt: participeren in een groep

Brainstorm	Helpt het?	Haalbaar?	Oplossing Van voorkeur	Vaardigheid? Hulpbron?
1 Zomaar contact tussen door	+	?		
2 Een grap maken	+	?		
3 Zeggen wat je lastig vindt.	++	+		
4 Zelf de les bijwonen	+	+		
5 In de HL kijken	+	+		
6 Vragen stellen	+	+?		Coach HB
7 Een maat in de groep zoeken	++	+	X	VH: doen> iemand vragen of NIZ maat wil zijn
8 Theorie over groppawerk bestuderen	?	?		
9 opdrachten bedenken zorgen dat er duidelijk afspraken zijn	+	+		
10 Afdrop 1 x per week gebruiken	+	+?	X	
Prioriteiten aan groep geven	+	+		

30

Vervolgstappen.....

- Vaardigheden – zo nodig – opsplitsen in deelvaardigheden en precies beschrijven
- Hulpbronnen organiseren en kiezen
- Plan beschrijven
- Plan evalueren

31

3

Move a Head

Cognitieve vaardigheidstraining

32

Cognitieve problemen

- Studenten: moeite met concentreren/plannen/leren...
- Docenten: moeite met ondersteunen
- Onderzoek (2500 studenten): waar lopen jullie tegenaan?
- Feedback van deelnemers training: op maat!

33

33

Ontwikkeling en evaluatie van een cognitieve vaardigheidstraining die onderwijsprofessionals kunnen gebruiken om studenten met cognitieve problemen 'op maat' te helpen bij het volhouden van hun opleiding

34

34

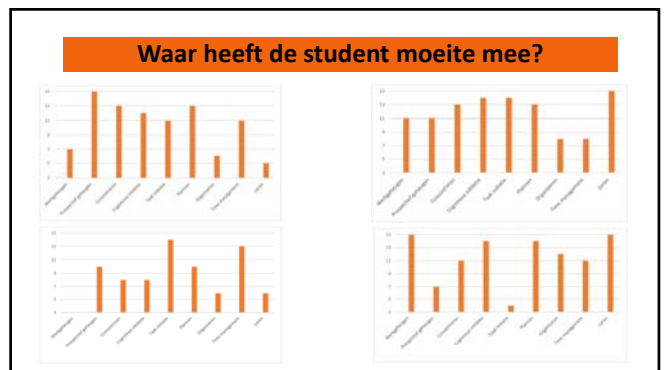
Cognitieve vaardigheid	Percentage studenten die veel tot heel veel belemmerd worden
1. Taak initiatie	27,4
2. Concentratie	25,8
3. Cognitieve inhibitie	21,3
4. Planning	19,1
5. Time management	19,0
6. Lereren	12,1
7. Organiseren	11,8
8. Werkgeheugen	10,7
9. Prospectief geheugen	10,7

Cognitieve vaardigheden

35

35

36

Format vaardigheidstraining

1. Terugblik op vorige en bespreking thuisoefening
2. Introductie van de vaardigheid en uitleg (kennis & reden & belang)
3. Bespreken van de huidige situatie
4. Demonstreren van de vaardigheid
5. Oefenen van de vaardigheid
6. Bespreken van de thuisoefening

→ Toegespitst op de studie

37

37

Overzicht van de sessies

Cognitieve vaardigheid	Mogelijke sessies	Deze sessie volg ik
Organiseren	1. Organiseren	
	8. Plannen, Agenda routine	
	10. Taakinittatie, de 7 O's	
Timemanagement	2. Agenda gebruiken	
	5. Timemanagement	
	6. Taakmanagement - taken opdelen	
	7. Taakmanagement - to-do-lijsten	
Prospectief geheugen	3. Prospectief geheugen algemeen	
	4. Geheugensteun gebruiken	
Planning	8. Plannen, agenda routine	
	9. Plannen, een deadline halen	
Taakinittatie	10. Taakinittatie - de 7 O's	
Concentratie	11. Concentreren tijdens gesprekken	
	12. Concentreren tijdens een taak	
	13. Concentreren - afleiding reduceren	
Leren	14. Onthouden - coderen en namen onthouden	
	15. Onthouden - uit je hoofd leren en onthouden van lijsten	
	16. Aantekeningen maken	
Werkgeheugen	17. Werkgeheugen	
Cognitieve inhibitie	12. Concentreren tijdens een taak	
	13. Concentreren - afleiding reduceren	

38

38

Timemanagement en Taakmanagement

Wat **doe** ik allemaal? & Wat **moet** ik allemaal **doen**?

Wanneer moet ik dingen **doen**? & **Wanneer** moet het **af** zijn?

Oefening gericht op bewustwording

39

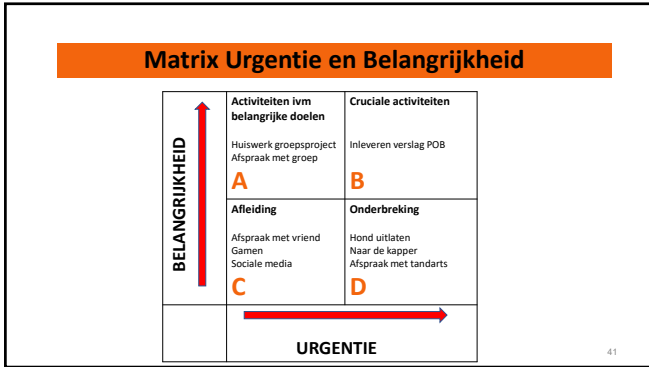
39

Oefening sessie: Timemanagement

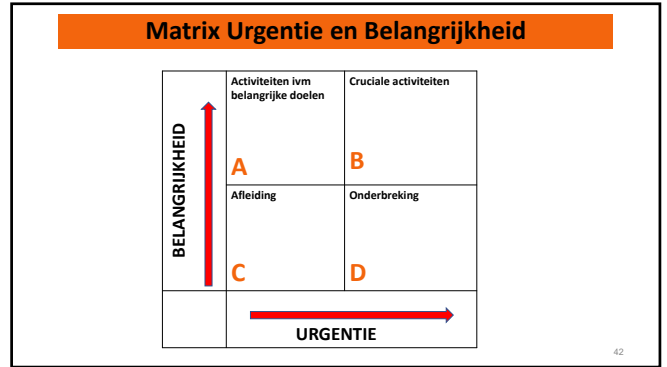
- Beschrijf 20 activiteiten waar je gisteren tijd aan besteed hebt
- Vul de activiteiten in, in het kwadrant in de bijgeleverde matrix van urgentie en belangrijkheid
- Stel vast waar je gisteren de meeste tijd aan hebt besteed

40

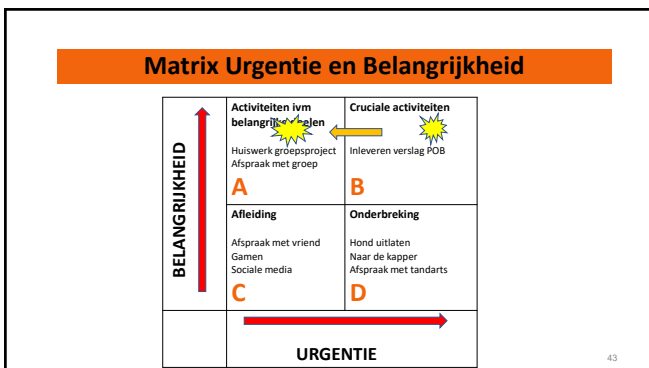
40

41

42

43

Ervaringen 1° jaars Onderwijskunde

Doel: beter leren plannen en organiseren, minder chaotisch zijn, effectiever omgaan met tijd

"Ik leerde wel voor een toets, maar dat deed ik altijd heel chaotisch"

"Ik maak nu stappenplannen en to-do lijsten om het overzichtelijk te houden"

"Door de trainingszessies is het inzicht bij mij vergroot en ben ik ook meer gaan nadenken over waarom ik dingen doe zoals ik ze doe en hoe ik ze beter kan doen"

"Ik zal mijn moeder een aantal strategieën aanleren die ik zelf uit de training heb geleerd, ik denk dat ze er wel baat bij zal hebben"

44

44

Ervaringen 2e jaars Toegepaste Psychologie

Doel: beter leren omgaan met grote taken en verbeteren timemanagement

"Ik zat altijd heel erg met mijn portfolio, dat vind ik altijd één groot rotwerk. En nu heb ik hem gewoon een week van tevoren af, omdat ik had afgesproken dat ik iedere week al iets ging doen"

"Door de rust die het verspreiden van de sessies gaf, heb ik meer tijd gekregen om ermee bezig te gaan."

"Het leren gaat nu ook veel beter, ik legde voor mezelf altijd heel veel druk erop. Alles heel strak gepland. Dat doe ik nu ook niet meer, ben nu ook relaxter, eigenlijk geen stress meer voor tentamens".

45

Hanze Hogeschool Groningen
University of Applied Sciences

Tips voor succesvol thuis studeren

- Bereid je goed voor**
Maak een tijd voor wat je moet bestuderen of wilt bereiken. Zorg dat je de juiste benodigdheden in de buurt hebt en vraag anderen om aanbevelingen van de mensen die je gerespecteerd.
- Studeer samen met een ander**
Zoek een persoon waarmee je samen effectief digitaal kunt studeren. Je hoeft niet met dezelfde mentaliteit bezig te zijn, die sociale connectie en motivatie wordt ook als je in elkaar (digitaal) motiverend actief bent. Soms zijn er ook studieverenigingen, huiswerkklussen of groepen die samen studeren. Ga je samen met iemand in dezelfde richting studeren? Houid dan 1,5 uur vooraf.
- Organiseer van start**
Creëer een rustige, opgeruimde ruimte, ga ergens anders zitten dan waar je zit om te relaxen en doe kleding aan die je anders ook aan hebt als je studeert. Verander ook digitale en sociale afleiding, houd je werkplek schoon, organiseer je materialen en 'bezoek' om zo te zorgen voor een goede mindset. 'Studeer met plezier!' Dat een werkstuk of een lange toetsvraag niet een half uur studeren en paar korte pauzes in om jezelf weer op te laden.

Met dank aan het Move Ahead-projectteam en het lectoraat Revalidatie
De afbeelding is afkomstig van <https://www.illustrationsbyheidi.com/>

- Bouw routines in**
Houd je aan een gestructureerd rooster en verlaag de drempel om aan de slag te gaan met werk weer je toegang niet. Leg bijvoorbeeld je studiemateriaal 's avonds al klaar op tafel, het boek op de juiste pagina openleggen, als je de volgende ochtend wil starten met studeren.
- Studeer actief**
Lees, zoom een uur na je online les, je aantekeningen ten minste een keer door, herschrijf je aantekeningen, maak tekeningen bij je aantekeningen of vul je aantekeningen aan met wat je wilt of het luideren naar de opnames van je les. Maak en gebruik sticky notes, geef iemand anders een uitleg over het materiaal. Maak opnames van het voorlezen van je aantekeningen en luister de opnames terug, maak in je hoofd een filmpje van de te bestuderen stof of hang op een plek waar je het vaak tegenkomt een lijst met zaken die je wilt of hoeft moet leren.
- Beginnen aan een taak**
Kijk in je agenda en kies een overzichtelijke taak, ontspan en start met 'studeren'. Het helpen denken aan een algemene taak komt veel gemakkelijker en levert geen studentresultaat op. Het helpt je een overzicht met redenen waarom je niet aan een studenttaak begint met daarbij mogelijke oplossingen. Eenmaal aan het werk, dan blijkt vaak dat het allemaal eigenlijk wel meeviel!
- Aggre voor studesukses**
Kijk voor een tijd met handige apps.

share your talent. move the world.

46

Meer informatie

- Begeleid Leren > www.begeleidleren.nl
- Openheid > <https://www.begeleidleren.nl/?p=2127>

47

Stichting tot oprichting VCVGZ

48